

א' דחג הפסח: ארבע כוסות מים, ומצות מהרבי

Category: חגים, פסח

בחור צעיר בדרכו לעשות את הסדר בבית, נשלח לכתובת עלומה בברונקס. הוא לא דמיין לעצמו באיזה מקום ימצא את עצמו בליל הסדר. על דאגתו האישית של הרבי לכל יהודי.

משהו טוב לליל הסדר

השבוע מישהו סיפר לי שהוא התבקש על ידי בני משפחה בניו יורק להיות זה שעורך את הסדר, אבל בתנאי אחד. ה'סדר' חייב להיות סביב הנושא של 'שינוי האקלים' Climate Change.

שאלתי אותו איך הוא הולך לשלב את הנושא של "שינוי אקלים" ב'סדר', או יותר נכון איפה הוא מוצא את האקלים בהגדה. הוא ענה לי שהוא לא ינסה לשלב את זה עם ההגדה, אלא הוא יבקש מכל אחד ממשפתי הסדר שיספר מה הוא תורם כדי להציל את העולם ממשבר האקלים, ועד כמה זה חשוב לו, ואז הוא ינסה לערוך סדר כהלכתו עד כמה שזה יהיה אפשרי.

חשבתי שאולי יש כאן מסר בשבילנו. כדאי שבלייל הסדר כל אחד מהמסובים יספר חוויה יהודית שהייתה לו, או יותר מכך, היות שבזמן בית המקדש היו מקריבים את קרבן הפסח, יהיה רצוי שכל אחד יספר מתי הייתה לו הזדמנות להקריב משהו אישי למען היהדות.

קורה שאדם צריך לעשות מאמץ כדי לקיים מצוה. לפעמים הוא תקוע באיזו מדינה רחוקה ועושה מאמץ כדי לחגוג את ליל הסדר כהלכתו, או כדי לשמוע קריאת המגילה וכו'. ואם כן, יהיה נכון לבקש מהמסובים שיחלקו איזו אירוע שבו הם הלכו את 'הצעד הנוסף' כדי לקיים מצוה, או לחגוג חג יהודי, וזה עצמו יכניס אורה יהודית לסדר, וההשפעה של הסיפורים יכולה להיות עצומה.

שקיעה באמצע הדרך?

גם אני רוצה לחלוק אתכם סיפור על סדר מאוד שונה שקרה לפני כשישים שנה עם הרב שלמה ש' קונין, השליח הראשי של הרבי לקליפורניה.

הרבי היה נוהג לחלק בערב חג הפסח חתיכת מצה שמורה לכל אחד. הרב קונין שהיה אז בחור בן 18 גם עמד בתור כדי לקבל חתיכת מצה מהרבי לפני שיסע לבית הוריו שגרו באותם ימים בשכונת ברונקס שבניו יורק. כאשר הוא ניגש, הרבי אמר לו: "אני מבין שאתה נוסע לברונקס."

אנא ממך, אודה לך אם תוכל להעביר מצה ממני למשפחה שמתגוררת שם. במזכירות ימסרו לך את הכתובת".

הוא חש שמחה גדולה על הזכות שנפלה בחלקו [?] לעשות משהו בעבור הרבי. אבל לאחר שקיבל את הכתובת ממזכירו של הרבי, הוא הבין שזה לא עומד להיות עניין פשוט.

הוריו גרו בסמוך ל"יאנקי סטודיום" [?] אצטדיון הבייסבול המפורסם הממוקם במערב רובע ברונקס, ואילו הכתובת שניתנה לו הייתה במזרח הרובע. בשנת 1958 זה היה אזור מוכה פשע ומקום מאוד מסוכן להסתובב בו בשעות הלילה.

הוא התקשר לאמו ואמר לה, שהרבי שלח אותו למשימה מיוחדת, לכן הוא לא בטוח מתי יגיע הביתה. ושלא ידאגו.

הוא נסע ברכבת התחתית, וכמובן [?] כפי שקורה לא פעם בניו יורק [?] הייתה תקלה, והוא נתקע למשך זמן מה. כשירד סוף סוף מהרכבת, מיהר לרוקן את כיסיו לפני כניסת החג, ולהשליך מהם את כל הכסף שהיה ברשותו [?] שהרי על פי ההלכה אסור לגעת בכסף בשבת וחג. האנשים שראו אותו חשבו שהשתגע והתנפלו על הכסף שהשליך [?]

את הדרך שנתרה הוא הלך ברגל, וכשביקש הוראות כיצד להגיע אל הכתובת נאמר לו שמדובר בפרויקט מגורים המיועד לעיוורים. באותו רגע הוא הבין שכנראה יש סיבה מיוחדת מדוע הרבי שלח אותו לשם.

כאשר נקש בדלת, והריח ריחות בישול מהדירה. אי אפשר היה לטעות שמדובר בריח בישול של חיזר. כשנכנס פנימה, ראה כיכר לחם מונח על השולחן. הוא חיך והציג את עצמו בפני הגבר המקועקע שפתח את הדלת. "הגעתי לכאן כדי למסור לכם מצה שנשלחה על ידי הרבי", והמשיך: "אני בטוח שהוא היה רוצה שאשתף אתכם בסיפורו של חג הפסח. האם אשתך והילדים נמצאים?"

האיש קרא לאשתו, שניכר היה עליה שהייתה בהיריון מתקדם, ולשתי בנות קטנות שהיו שתיהן עיוורות לחלוטין. פינה את השולחן והתחילו את סדר פסח. לא הייתה לו הגדה, אבל הוא הוביל את מהלך הסדר לפי מה שזכר.

הוא סיפר להם שעלינו להאמין כי בלילה הזה ה' גואל אותנו בדיוק כשם שגאל את אבותינו מעבדות במצרים. נראה היה שהבעל והאישה נאחזים בכל מילה, ושמיעת הדברים כביכול מזינה ומחיה אותם. הוא המשיך שבפסח אנו יוצאים לחירות מה"מצרים" האישיים שלנו, וכי ה' לעולם אינו מעמיס על כתפינו משא שאיננו מסוגלים לשאת. ברגע שידועים זאת ומאמינים בכך [?] הרי כבר נגאלים.

מצות, מים ודמעות

מאחר שברור היה שאין להם כוסות כשרות ולא יין או מיץ ענבים כשר, הוא ביקש כוסות נייר חד פעמיות, שאותן מילא במים. כך ניסה לקיים את מצוות שתיית ארבע הכוסות, ועל המצות של הרבי הם ברכו את הברכות המתאימות.

כשסיימו, השעה כבר הייתה די מאוחרת. למרות זאת, הוא היה סקרן לדעת מדוע הרבי שלח אותו לכאן. הוא אמר להם שהוא מאוד ישמח לדעת, כיצד הם הכירו את הרבי.

"אני מעבד עורות במשחטה מקומית", השיב האיש, והסביר שתפקידו לפשוט את עורות הבהמות לאחר השחיטה. "בעבודה פגשתי משגיח כשרות, חסיד חב"ד, ושיתפתי אותו בעובדה שיש לי שתי ילדות עיוורות מלידה, וכעת אשתי נכנסה שוב להיריון. הרופאים הודיעו להם שלילד יש סיכוי גבוה להיוולד אף הוא עיוור, והמליצו לבצע הפלה".

הוא לא ידע מה לעשות. מצד אחד הבין שיש סיכוי גבוה שייוולד עוד ילד עיוור ☹️ שזה משהו שהם לא יוכלו לעמוד בו. מצד שני, מה אם הילד כן יהיה מסוגל לראות? האם הוא יגרום למותו של תינוק בריא?! הוא סיפר את זה לחבדני"ק, וזה הציע לו לכתוב לרבי.

לאותו אדם לא היה מושג מיהו הרבי, והוא לא היה שומר מצוות כלל. הוא ואשתו היו יהודים, אבל בזה זה הסתכם. עם זאת, הוא עשה כעצת החבדני"ק, וכתב לרבי.

תשובת הרבי הייתה: "לא לבצע הפלה. אני מברך אתכם שבעזרת ה' הילד יוכל לראות ושתזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל ילדיהם, גם אלה שלא זכו במתנת כוח הראיה".

כאשר הוא סיים לספר, אמר הרב קונין: "כעת אני מבין ☹️ נשלחתי לכאן הערב בתור שליחו של הרבי כדי לשוב ולחזק בפניכם את המסר הזה". אין מילים לתאר את תגובת האיש ☹️ הדמעות פשוט זלגו על פניו.

זריקה של אמונה

אחר כך הוא עשה את הדרך רגלית דרך השכונות מוכות הפשע ביותר בניו יורק, והגיע לבית הוריו בריא ושלם בסביבות ארבע לפנות בוקר. אמו הייתה ערה וחיכתה לו, ואחרי שסיפר לה את כל הסיפור, היא הייתה המאושרת באדם.

והנה החלק הטוב ביותר: התינוק נולד ☹️ בן בריא עם ראייה תקינה ☹️ והחב"דניק מהמשחטה אירגן עבורו ברית מילה כדת וכדין. שנים רבות אחר כך נודע לרב קונין שאותו ילד הפך לשומר מצוות, וכך גם אחיותיו.

המצה נקראת בזהר בשם "מיכלא דמיהמנותא", לחם אמונה. דהיינו, המצה מסמלת את האמונה

שהייתה לבני ישראל כשהם יצאו ממצרים, והלכו אחרי משה למדבר כמו שהנביא ירמיהו אומר:
"זכרתי לך חסד נעורידך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה".

אכילת מצה נותנת זריקה של אמונה לכל יהודי. כשחולקים בשולחן הסדר את החוויות היהודיות
זה עצמו מעצים את הקשר שלנו לעם היהודי ולקב"ה.